

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

***АКАДЕМІЯ
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ НАУК
МАТЕРІЯ ІСНУВАННЯ***

**По результатах засідання круглого столу
«Адміністративне право України
Сучасний стан та перспективи розвитку»
30 травня 2019 р.**

КИЇВ 2019

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Науково-дослідного інституту публічного права
(протокол № 5 від 31 травня 2019 р.),*

Академія адміністративно-правових наук. Матерія існування. По результатах засідання круглого столу: «Адміністративне право України Сучасний стан та перспективи розвитку» 30 травня 2019 р. / голова ред. кол. В. Галуцько. Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2019.

У публікації наведенні матеріали а також виписка із стенограми і рішення круглого столу: «Адміністративне право України Сучасний стан та перспективи розвитку» 30 травня 2019 р. в яких обґрунтовується створення Громадської організації “Академії адміністративно-правових наук”, метою діяльності якої не є одержання прибутку, а розвиток адміністративно-правових наук, впровадження теоретичних розробок у практику публічного адміністрування, популяризація публічно-правових досліджень, як засобів розвитку соціального прогресу та правого захисту членів майбутньої Академії.

ЗМІСТ

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ.....	4
ACADEMY OF ADMINISTRATIVE LAW SCIENCES THE PHILOSOPHY OF THE MATTER.....	6
УПОРЯДКОВАНА ТА УЗАГАЛЬНЕНА ВИПИСКА СТЕНОГРАМИ КРУГЛОГО СТОЛУ.....	8
ВИСНОВКИ.....	11
ДОДАТКИ.....	12
ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ЗАСІДАННЯ КРУГЛОГО СТОЛУ.....	23

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

Із вступного слова круглого столу директора “Науково-дослідного інституту публічного права”, професора Валентина Галуцька

Механізм українського наукового розвитку має опиратися на прискорений розвиток громадських і приватних інституцій, які мають функціонувати у взаємовигідній співпраці із суб'єктами господарювання, суб'єктами публічної адміністрації, державними науковими установами та зарубіжними науковими організаціями.

Забезпечити науковий підйом вітчизняної науки на нових засадах не можливо на пустому місці. Його необхідно готувати тривалий час.

Ми знаходимося на початковому етапі цього розвитку. Сьогодні ми розпочнемо створювати Громадську організацію “*Академію адміністративно-правових наук*”, яка має безпосередньо започаткувати цей процес.

Основними завданнями Академії має стати:

по-перше, координація розвитку теорії і практики адміністративно-правових наук;

по-друге, захист усіх членів Академії від адміністративного тиску, критичний аналіз та підтримка науковий теорій і розробок, які випереджують час, підтримка молодих вчених і турбота про літніх вчених;

по-третє, упровадження Європейських цінностей в адміністративне право України;

по-четверте, створення “Майданчика” для обговорення наукових спорів;

по-п'яте, проведення просвітницької діяльності у сфері адміністративно-правових наук;

по-шосте, здійснення навчання та атестації вищих наукових кадрів;

по-сьоме, сприяння розвитку вітчизняної економіки, в першу чергу, виробничого малого і середнього бізнесу.

Які чисельні проблеми ми будемо вирішувати:

- залучення членів Академії як висококваліфікованих науковців для вирішення практичних прикладних розробок комерційного спрямування за кошти бізнесу, що створить теоретичний місток між теоретичною науковою і практикою;

- створені нами специфічні громадсько-бізнес-публічні інститути будуть акумулювати і об'єднувати кращі наукові кадри; будемо робити так, щоб у науку йшла молодь, щоб молоді науковці розкривали свої таланти, а літні науковці мали забезпечену і поважну старість;

- будемо здійснювати наукові дослідження у тісній взаємодії з вченими інших країни;

- будемо здійснювати збір, систематизацію і уведення у практику наукової інфраструктури нових, і вже розроблених наукових знань при суворому дотриманні права інтелектуальної власності;

- будемо визначати точки росту наукового і технологічного мислення, саме в надрах цього буде генеруватися нова наука.

Отже, створення Академії та послідуєчі заходи мають привести до розробки і виявлення корисної інформації та перетворення її на потрібну для народу України та людства в цілому матерію, консолідацію наукових зусиль окремих вчених і наукових організацій.

ACADEMY OF ADMINISTRATIVE LAW SCIENCES THE PHILOSOPHY OF THE MATTER

From the introductory word on the round table of the director of the "Research Institute of Public Law" of Professor Valentina Halunko

Private institution "Scientific Institute of Public Law" professes libertarian values, which laid the foundation for the work of the Institute.

According to the "Theory of economically active citizens", state should interfere in the economic and other activities of entrepreneurs as little as possible, and to pursue efforts with a view to creating conditions conducive to growth of their number.

The large number of scientists addressed this very problem, i.e. the monograph "Man and the State", as well as "The Road to Serfdom" by Friedrich von Hayek.

The scientists of the Institute are the founders of the theory of pensions, the implementation of which will make it possible to solve most of the existing social and economic problems of mankind today.

However, in today's conditions, not a single scientific institution can solve these issues alone. Scientists need to cooperate with each other. And practically we have already accomplished the above mentioned task. Almost 90 scientists from various scientific institutions and higher educational institutions from all over Ukraine participated in publication of the textbook "Administrative Law of Ukraine. Full course".

We need to move forward: from informal to legally formalized cooperation. The scientists' goal is to unite the efforts, find the sectors of competitive scientific activity in the modern developing world.

The mechanism of scientific development should be based on accelerated development of public and private institutions, which must function in mutually beneficial cooperation with business entities, public administration actors, state scientific institutions and foreign scientific organizations.

The efforts are to be pursued within decades in order to develop and bring the science up to world level. We stand at the initial stage of this development. Today, we will be creating a Community Organization "**Academy Administrative and Legal Sciences**".

The main tasks of the Academy are as follows:

- coordination of development of the theory and practice of administrative law
- the protection of all members of the Academy, the support of young scientists and the care of the older generation
- the introduction of European values;
- the creation of a platform for scientific disputes;
- the conduct of educational activities;

- instruction and certification of scientific staff;
- the development of the domestic economy.

The challenges we are going to address:

- we will engage young people to study science, so that the elderly scholars would have a comfortable and respectable old age;
- we will carry out scientific research in close cooperation with scientists from other countries;
- we will set milestones for growth of scientific and technological thinking, thus generating a new science.

Consequently, the creation of a community organization "**Academy Administrative and Legal Sciences**" and subsequent measures should ensure the development and identification of useful material for humanity.

Dear scholars, you shouldn't be afraid of moving forward, because the success of any public institution lies in cooperative efforts aimed at error recovery.

УПОРЯДКОВАНА ТА УЗАГАЛЬНЕНА ВИПИСКА СТЕНОГРАМИ КРУГЛОГО СТОЛУ

Головуючий – В. Галуцько.

По-першому питанню: презентація другого видання підручника «Адміністративне право України. Повний курс».

Доповів: В. Галуцько, який подякував авторському колективу за плідну співпрацю на благо студентів і суб'єктів публічної адміністрації. Він доповів, що авторський колектив у складі майже 90 вчених-адміністративістів у короткий термін допрацювали, а редакційна колегія вчасно і за рахунок Науково-дослідного інституту публічного права надрукувала підручник. Авторські примірники підручника роздані (розіслані) усім співавторам підручника.

Виступив: М. Матьора, який від імені юристів практиків подякував авторському колективу за потрібну для посадових осіб органів виконавчої влади та місцевого самоврядування навчальну працю.

Виступив: В. Галуцько, який запропонував почати розробку третього видання підручника, після того як Верховна рада України ІХ скликання та новий Кабінет Міністрів України оновить законодавство (приблизно листопад 2019 р.). До 1 лютого 2020 р. закінчити оновлення підручника.

Вирішили: розпочати розробку третього видання підручника, після того як Верховна рада України ІХ скликання та новий Кабінет Міністрів України оновить законодавство (приблизно в листопаді 2019 р.) і до 1 лютого 2020 р. закінчити доопрацювання підручника.

Результатами голосування є:

За – 44

Проти – 0

Утримався – 0

Прийнято одноголосно.

По-другому питанню: затвердження Змісту та рекомендації щодо написання навчального посібника: “Адміністративне право у питаннях і відповідях для громадян” (Додаток А).

Доповів: В. Галуцько, який сказав, що ми вчені-адміністративісти залишаємося у боргу перед громадянами. Адже громадяни щодня стикаються з нормами адміністративного права, однак їх не розуміють. Це інколи приводить до порушення їх прав, свобод чи законних інтересів. З метою недопущення цього, він запропонував вченим-адміністративістам займатися юридичною просвітницькою діяльністю шляхом написання простого за змістом і невеликого за об'ємом посібника: “Адміністративне право у питаннях і відповідях для громадян”.

Виступили: Є. Соболю, А. Манжула, які підтримали пропозицію.

Виступив: В. Галуцько, який запропонував авторському колективу написати посібник “Адміністративне право у питаннях і відповідях для громадян” до 1 жовтня 2019 р. та взяв зобов’язання надрукувати його до 1 грудня 2019 р.

Виступив: О. Муза, який критично проаналізував пропозицію.

Вирішили: авторському колективу уточнити питання посібника. Реакційній колегії закріпити їх за авторами. Авторам написати посібник до 1 жовтня 2019 р. Науково-дослідному інституту публічного права надрукувати його (за згодою Наглядової ради Інституту) до 1 грудня 2019 р.

Результатами голосування є:

За – 43

Проти – 0

Утримався – 0

Не брали участі у голосуванні – 1 (О. Муза)

Прийнято більшістю голосів.

По-третьому питанні: презентація складових та змісту напрямків публічного адміністрування галузей, сфер та секторів суспільного життя (Додаток Б).

Доповів: В. Галуцько, який сказав, що в Україні займаються науковою діяльністю більше 10 тис. вчених-адміністративістів, які щорічно видають більше тисячі монографій та інших наукових праць. Це великий масив наукової інформації, з який без певної систематизації неможливо обробити жодного вченому самотужки. Цей масив необхідно систематизувати у певний спосіб та визначеними критеріями. Основним критерієм систематизації було запропоновано діючий КВЕД.

Виступили: О. Кузьменко, Ю. Гаруст, Є. Гетьман, які в цілому підтвердили необхідність подальшої систематизації галузей публічного адміністрування, проте критично віднесли до визначеного критерію за видами економічної діяльності КВЕД. Також прозвучала думка, що треба систематизувати не “право”, а “законодавство”.

Виступив: В. Галуцько, який погодився, що питання є дискусійним і його слід допрацювати вченим-адміністративістам та повторно розглянути на наступному науковому зібранні.

Вирішили: допрацювати питання щодо способів та критеріїв систематизації галузей публічного адміністрування.

Результатами голосування є:

За – 43

Проти – 0

Утримався – 0

Не брали участі у голосуванні – 1 (Муза О. В.)

Прийнято більшістю голосів.

По-четвертому питанню: про громадську організацію “Академія адміністративно-правових наук”.

Доповів: В. Галуцько, який сказав, до тисячі вчених-адміністративістів мають бажання координувати свої зусилля щодо наукових пошуків та впровадження їх і правореалізацію. Вони хочуть разом відстоювати свої наукові права і законні інтереси. Він повторив більшість положень про Академію із вступного слова.

Виступили: Д. Журавльов, Р. Мельник, О. Кузьменко, С. Петков, які підтримали та подальше обґрунтували ідею створення “Академії адміністративно-правових наук”.

Виступив: В. Галуцько, який довів, що він особисто (очно чи в телефонному режимі) обговорив це питання з багатьма вітчизняними і зарубіжними вченими-адміністративістами і отримав від них повну підтримку щодо нагальної необхідності створення названої Академії (Додаток В). Також він запропонував склад Організаційного комітету щодо створення Громадської організації “Академія адміністративно-правових наук”.

Вирішили: підтримати ініціативу щодо створення Громадської організації “Академія адміністративно-правових наук”

Результатами голосування є:

За – 41

Проти – 0

Утримався – 2 (Гетьман Є. А., Шаповал Р. В.)

Не брали участі у голосуванні – 1 (Муза О. В.)

Прийнято більшістю голосів з двома утриманнями.

Персональні результати очного голосування – Додаток Д.

Вирішили: затвердити персональний складу організаційного комітету по створенню Академії адміністративно-правових наук у складі:

Галуцько Валентин Васильович – д.ю.н., професор;

Мельник Роман Сергійович – д.ю.н., професор;

Кузьменко Оксана Володимирівна – д.ю.н., професор;

Армаш Надія Олексіївна – д.ю.н., доцент;

Глобенко Ігор Олександрович.

Результатами голосування є:

За – 41

Проти – 0

Утримався – 2 (Гетьман Є. А., Шаповал Р. В.)

Не брали участі у голосуванні – 1 (Муза О. В.)

Прийнято більшістю голосів з двома утриманнями.

ВИСНОВКИ

Отже, безпосередніми учасниками круглого столу 30 травня 2019 року було 44 особи. Додатково дистанційно в роботі конференції прийняли участь 11 вчених-адміністративістів.

Результатами круглого столу є наступні рішення:

По-першому питанню: розпочати розробку третього видання підручника “Адміністративне право України. Повний курс”, після того як Верховна рада України IX скликання та новий Кабінет Міністрів України оновить законодавство (приблизно в листопаді 2019 р.) і до 1 лютого 2020 р. закінчити доопрацювання підручника.

По-другому питанню: авторському колективу уточнити питання. Редакційній колегії закріпити їх за авторами. Авторам написати посібник до 1 жовтня 2019 р. Науково-дослідному інституту публічного права надрукувати його (за згодою Наглядової ради Інституту) до 1 грудня 2019 р.

По-третьому питанню: вирішили допрацювати питання щодо способів та критеріїв систематизації галузей публічного адміністрування.

По-четвертому питанню: вирішили підтримати ініціативу щодо створення Громадської організації “Академія адміністративно-правових наук” та затвердити персональний склад організаційного комітету щодо її створення.

Зміст
і рекомендації щодо написання посібника “Адміністративне право у питаннях і
відповідях для громадян ”

Питання	Автор	
Навіщо громадянам потрібні знання з адміністративного права?		
Які права і свободи забезпечує адміністративне право?		
Що таке публічна адміністрація?		
В чому полягає публічний інтерес?		
Як здійснюється публічне адміністрування?		
Яке місце займає надання адміністративних послуг публічною адміністрацією?		
Що таке виконавча-розпорядча діяльність (публічне управління)?		
Як здійснюється виконавча діяльність?		
Як здійснюється розпорядча діяльність?		
Яку сутність має принцип верховенства права в адміністративному праві?		
Які є принципи належного врядування?		
Які є основні джерела адміністративного права?		
В чому полягає сутність норм Конституції України для адміністративного права?		
Яку роль відіграє Закон України “Про адміністративні послуги” в адміністративному праві?		
Яке місце займає Кодекс України про Адміністративні правопорушення та Кодекс адміністративного судочинства України в системі адміністративно-правового регулювання?		
Які існують інші основні закони, що регулюють адміністративно-правові відносини ?		
Навіщо публічна адміністрації видає підзаконні нормативно-правові акти?		
Яке місце займають міжнародно-правові акти в системі адміністративного права?		
Яку компетенцію має публічна адміністрація?		
Які є суб’єктивні права та юридичні обов’язки приватних осіб в адміністративному праві ?		
Які інструменти публічного адміністрування використовує публічна адміністрація?		
В чому полягає необхідність видання публічною адміністрацією нормативних актів?		
Який порядок видання публічною адміністрацією адміністративних актів?		
Що таке фактична дія в адміністративній діяльності?		

В яких межах публічна адміністрація може використовувати адміністративний розсуд?		
Чому публічна адміністрація використовує методи переконання і примусу?		
Чому існують адміністративно-правові режими?		
Які контрольні і наглядові заходи здійснює публічна адміністрація?		
Які існують адміністративні процедури?		
Як надаються адміністративні процедури?		
Які існують адміністративні послуги?		
Який порядок надання адміністративних послуг?		
Як здійснюється захист приватної особи в адміністративний спосіб?		
Що таке адміністративна медіація?		
Як відшкодовується шкода завдана приватних особам публічною адміністрацією?		
Кому служать публічні службовці?		
Чому існує корупція в публічній службі?		
Що таке адміністративна відповідальність?		
Які бувають заходи адміністративної відповідальності?		
Як здійснюється провадження у справах про адміністративні правопорушення?		
Які особливості притягнення осіб до адміністративної відповідальності зафіксованих в автоматичному режимі?		
Навіщо існує адміністративне судочинство?		
Які порушенні права захищаються в адміністративних судах?		
Як подати позов до адміністративного суду?		
Які рішення приймає адміністративний суд?		
Як оскаржуються рішення адміністративного суду?		
Чому не виконуються рішення адміністративних судів?		

Методика написання:

- 1) посібник призначений для осіб, які не знають теорії права і держави, відповідно це треба враховувати при написанні – мінімально використовувати загальну теорію права, а коли це не можливо робити – роз'яснення посиланнями знизу.
- 2) об'єм відповіді на кожне питання до 2-х сторінок;
- 3) писати треба просто, наводити доступні приклади із життя громадян.

Додаток Б

Напрямки публічного адміністрування галузей, сфер та секторів суспільного життя

До змісту спеціального адміністративного права включається специфіка публічного адміністрування в певних галузях (сферах, секторах) суспільного життя, які мають забезпечують вагомий публічний інтерес, але які не мають ознак підгалузі адміністративного права.

Класифікаційний номер публічного адміністрування	Назва галузі публічного адміністрування	Назва сфер (секцій, розділів) публічного адміністрування ¹	Назва секцій (груп) публічного адміністрування	Назва класів публічного адміністрування
1	Теорія адміністративного права			
2	Історія адміністративного права			
3	Культура			
4	Права і свободи людини			
5	Євроатлантична інтеграція			
6	Освіта			
7	Оборона			
8	Національна безпека			
9	Наука			
10	Економіка			
10.1		Антимонопольне регулювання		
10.2		Адміністрування податків		
10.3		Митне адміністрування		
10.4		Добувна промисловість і розроблення кар'єрів		
10.5		Переробна промисловість		
10.6		Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря		
10.7		Водопостачання; каналізація, поводження з відходами		
10.7.1			Збирання, оброблення й видалення відходів; відновлення матеріалів	
10.7.1.1.				Збирання

¹ За основу сфер і секторів публічного адміністрування взято Національний класифікатор України. Класифікація Видів Економічної Діяльності (КВЕД)

				відходів
10.2		Оптова та роздрібна торгівля; Ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів		
10.3		Тимчасове розміщення й організація харчування		
10.4		Фінансова та страхова діяльність		
11	Екологія			
12	Аграрна			
12.1		Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство		
12.1.1			Вирощування зернових культур	
12.1.1.2.				Вирощування рису
13	Внутрішні справи (правоохоронні органи)			
14	Охорона здоров'я			
15	Інфраструктура			
16	Юстиція			
17	Будівництво			
18	Міжнародна діяльність			
19	Спорт			
20	Космос			
21	Інше			

Мета упорядкування (оцифрування) галузей сфер, секторів суспільного життя - це досягнення зручності розробки теорії публічного адміністрування та ефективності впровадження її у практику правореалізації публічної адміністрації.

Завдання:

- 1) підвищення ефективності публічного адміністрування;
- 2) усунення дублювання теоретичних розробок;
- 3) координація наукових досліджень;
- 4) закріплення за певними галузями (сферами, секторами) команд вчених-адміністративістів;
- 5) надання кваліфікованої і своєчасної допомоги органам виконавчої влади та місцевого самоврядування з практичних проблем публічного адміністрування;
- 6) видання багатотомника “Напрямки публічного адміністрування галузей, сфер та секторів суспільного життя”, що має об’єднати сотні (тисячі) вчених, які видають в умовах сьогодення розрізнені за спрямуванням монографії (навчальні посібники).

СПИСОК
вчених-адміністративістів, які підтримали створення
Громадської організації “Академія Адміністративно-правових наук”,
але не були присутні на круглому столі 30 травня 2019 р.

Безпалова Ольга Ігорівна	доктор юридичних наук, професор	Завідувач кафедри адміністративної діяльності поліції Харківського національного університету внутрішніх справ
Кобзар Олександр Федорович	доктор юридичних наук, доцент	Т.в.о. начальника кафедри забезпечення державної безпеки Київського факультету Національної академії Національної гвардії України
Ковальська Віта Володимирівна	доктор юридичних наук, професор	Завідувач випускаючого відділу проблем публічного права Науково-дослідного інституту публічного права
Коваленко Лариса Павлівна	доктор юридичних наук, доцент	Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого професор кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності
Короєд Сергій Олександрович	доктор юридичних наук, професор	Завідувач кафедри цивільного права і процесу Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького
Курило Володимир Іванович	доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України	Завідувач кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету біоресурсів і природокористування України
Пихтін Микола Порфирівич	доктор юридичних наук, професор	Завідувач кафедри права Миколаївського міжрегіональний інститут розвитку людини вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»
Хамходера Олег Петрович	кандидат юридичних наук	Доцент кафедри адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія»
Пен Сергей	доктор юридичних наук	Директор Вищої школи права університету КазГЮУ імені Нарікбасва (Казахстан)
Бернгард Шлоер	доктор наук	Викладач адміністративного права у Католицькому університеті м. Айхштадт, член правління та представник ГО «Німецько-український правознавчий діалог» за кордоном (ФРН)
Andreas Steininger	Doktor der Rechtswissenschaften, Prof.	Kompetenzen: Informationstechnologie- & Telekommunikationsrecht Patent- & Technologierecht Russian Desk (ФРН)

ВИПИСКА
ЗІ СТАТУТУ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
«АКАДЕМІЯ АДМІНІСТРАТИВНО – ПРАВОВИХ НАУК»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Громадське об'єднання «Академія адміністративно-правових наук» (далі - Академія) є громадською організацією, що у своїй діяльності керується Конституцією України, Цивільним кодексом України, Податковим кодексом України, Законами України: «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», «Про громадські об'єднання», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», іншим чинним законодавством України та цим Статутом. Правовою основою діяльності Академії є також регламентні документи та рішення загального характеру, що приймаються Академією у межах їх статутних повноважень і є обов'язковими для всіх членів.

1.2. Академія має повну назву українською мовою: «Академія адміністративно-правових наук».

1.3. Скорочена назва: «ААПН».

1.4. Юридична адреса Академії: 03035, м. Київ, вулиця Георгія Кірпи, будинок 2 а.

1.5. Назва Академії іноземною мовою: Повна – «Academy of Administrative Law Sciences». Скорочена – «AALS».

1.6. Академія є непідприємницьким товариством, основною метою діяльності якого не є одержання прибутку, а розвиток адміністративно-правових наук, впровадження теоретичних розробок у практику публічного адміністрування, популяризація публічно-правових досліджень, як засобів розвитку соціального прогресу та правого захисту членів Академії. Академія вільна у виборі напрямів своєї діяльності та діє на засадах добровільності, самоврядності, рівності перед законом, відсутності майнового інтересу її членів (учасників), прозорості, відкритості та публічності.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ АКАДЕМІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ НАУК

*Адміністративне право –
провідна галузь публічного права,
що пронизує усю правову матерію суспільства.*

Координація розвитку
теорії і практики адміністративного права

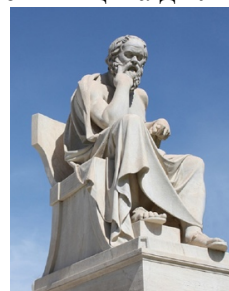
«Майданчик» для обговорення наукових
спорів

Підтримка вчених

Просвітницька діяльність

Упровадження Європейських цінностей в
адміністративне право України

Навчання та атестація

Додаток Д

**СПИСОК УЧАСНИКІВ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ГОЛОСУВАННЯ
ЩОДО ДОЦІЛЬНОСТІ СТВОРЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
«АКАДЕМІЯ АДМІНІСТРАТИВНО – ПРАВОВИХ НАУК»**

ПІБ	Науковий ступінь, вчене звання	Місце роботи, посада	Результати голосування
Армаш Надія Олексіївна	доктор юридичних наук, доцент	Заступник директора Центру судової експертизи та експертних досліджень ДП «Інформаційні судові системи» Державної судової адміністрації України	«ЗА» створення Академії
Басс Вікторія Олександрівна	кандидат юридичних наук, доцент	Національна академія внутрішніх справ, доцент кафедри адміністративної діяльності	«ЗА» створення Академії
Беззубов Дмитро Олександрович	доктор юридичних наук, доцент	Професор кафедри конституційного та адміністративного права юридичного факультету Державного університету інфраструктури та технологій	«ЗА» створення Академії
Берлач Анатолій Іванович	доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України	Професор кафедри адміністративного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка	«ЗА» створення Академії
Большаков Вадим Натанович	кандидат юридичних наук, доцент	Науковий співробітник Державного підприємства «Укроборонсервіс»	«ЗА» створення Академії
Ващенко Юлія В'ячеславівна	доктор юридичних наук, доцент	Професор кафедри адміністративного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка	«ЗА» створення Академії
Гаврилюк Олександр Миколайович	кандидат юридичних наук	Суддя Київського апеляційного господарського суду	«ЗА» створення Академії
Галуцько Валентин Васильович	доктор юридичних наук, професор	Директор Науково-дослідного інституту публічного права	«ЗА» створення Академії
Гаруст Юрій Віталійович	доктор юридичних наук, доцент	Доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету	«ЗА» створення Академії
Герасименко Євген Станіславович	кандидат юридичних наук, доцент	Доцент кафедри адміністративного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка	«ЗА» створення Академії
Гетьман Євген Анатолійович	доктор юридичних наук, професор	Головний науковий співробітник відділу координації правових досліджень Національної академії правових наук України	Утримався
Глобенко Ігор Олександрович		Завідувач відділу аспірантури і докторантури Науково-дослідного інституту публічного права	«ЗА» створення Академії
Гончарук Степан Тихонович	кандидат юридичних наук, професор	Професор кафедри конституційного і адміністративного права Національного авіаційного університету	«ЗА» створення Академії
Джафарова	доктор юридичних наук, професор	Професор кафедри адміністративної діяльності Харківського національного університету	«ЗА» створення Академії

Олена В'ячеславівна		внутрішніх справ	Академії
Діденко Сергій Володимирович	доктор юридичних наук, доцент, Заслужений юрист України	Директор Херсонського інституту Міжрегіональної Академії управління персоналом	«ЗА» створення Академії
Діхтієвський Петро Васильович	доктор юридичних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти України	Професор кафедри адміністративного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка	«ЗА» створення Академії
Дрозд Олексій Юрійович	доктор юридичних наук, доцент	Завідувач докторантури та аспірантури Національної академії внутрішніх справ	«ЗА» створення Академії
Правоторова Ольга Михайлівна	доктор юридичних наук, доцент	професор кафедри адміністративного і господарського права та правоохоронної діяльності Херсонського державного університету	«ЗА» створення Академії
Журавльов Дмитро Володимирович	доктор юридичних наук, доцент	Перший заступник директора Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України	«ЗА» створення Академії
Задирака Наталія Юрївна	кандидат юридичних наук, доцент	Доцент кафедри адміністративного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка	«ЗА» створення Академії
Іванищук Андрій Анатолійович	доктор юридичних наук	Голова Дніпровського районного суду м. Херсона	«ЗА» створення Академії
Костенко Інесса Володимирівна	кандидат юридичних наук	Асистент кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Науково дослідницький інститут державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрНУ, науковий співробітник НІОУ ім. Ярослава Мудрого	«ЗА» створення Академії
Кузьменко Оксана Володимирівна	доктор юридичних наук, професор	Заступник директора Юридичного інституту ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»	«ЗА» створення Академії
Куркова Ксенія Миколаївна	кандидат юридичних наук	Завідувач відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права	«ЗА» створення Академії
Левченко Діана Сергіївна		Науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права	«ЗА» створення Академії
Манжула Андрій Анатолійович	доктор юридичних наук, доцент	Професор кафедри галузевого права та правоохоронної діяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка	«ЗА» створення Академії
Матьора Микола Іванович	Заслужений юрист України	Заступник голови Союзу юристів України, голова Київської обласної організації Союзу юристів України	«ЗА» створення Академії
Мельник Роман Сергійович	доктор юридичних наук, професор	Завідувач кафедри адміністративного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка	«ЗА» створення Академії
Муза Олег Валентинович	доктор юридичних наук, старший науковий співробітник	Професор кафедри кримінального та адміністративного права Академії адвокатури України	Не приймав участі у голосуванні
Оксін	кандидат	Заступник директора Науково-дослідного інституту	«ЗА»

Віталій Юрійович	юридичних наук	публічного права	створення Академії
Петков Сергій Валерійович	доктор юридичних наук, професор	Радник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини	«ЗА» створення Академії
Присяжна Оксана Миколаївна		Начальник відділу узагальнення судової практики Сьомого апеляційного адміністративного суду	«ЗА» створення Академії
Руснак Леся В'ячеславівна	кандидат юридичних наук	Доцент кафедри професійних та спеціальних правових дисциплін Приватного вищого навчального закладу «Буковинський університет»	«ЗА» створення Академії
Світличний Олександр Петрович	доктор юридичних наук, доцент	Професор кафедри цивільного та господарського права Національного університету біоресурсів і природокористування України	«ЗА» створення Академії
Соболь Євген Юрійович	доктор юридичних наук, професор	Завідувач кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка	«ЗА» створення Академії
Сорока Лариса Володимирівна	кандидат юридичних наук	Заступник директора з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права	«ЗА» створення Академії
Стародуб Ігор Вадимович	кандидат юридичних наук	Директор Центру судової експертизи та експертних досліджень ДП «Інформаційні судові системи» Державної судової адміністрації України	«ЗА» створення Академії
Харенко Ольга Валеріївна	кандидат юридичних наук	Доцент кафедри адміністративного права і процесу Навчально-науковий інститут "Юридичний інститут ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана"	«ЗА» створення Академії
Христинченко Надія Петрівна	доктор юридичних наук, доцент	Професор кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань Тернопільського національного економічного університету	«ЗА» створення Академії
Чижмарь Катерина Іванівна	доктор юридичних наук	Директор Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України	«ЗА» створення Академії
Шаповал Роман Володимирович	доктор юридичних наук, професор	Професор кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого	Утримався
Шатрава Сергій Олександрович	доктор юридичних наук, доцент	Професор кафедри адміністративної діяльності Харківського національного університету внутрішніх справ	«ЗА» створення Академії
Шкарупа Костянтин Вікторович	кандидат юридичних наук	Викладач Відділу підготовки прокурорів з нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях Національної академії прокуратури України	«ЗА» створення Академії
Шопіна Ірина Миколаївна	доктор юридичних наук, старший науковий співробітник	Професор кафедри адміністративно-правових дисциплін Львівського державного університету внутрішніх справ	«ЗА» створення Академії

Додаток Е

**Персональний склад
організаційного комітету по створенню
Академії адміністративно-правових наук**

<i>Галуцько Валентин Васильович</i>	д.ю.н., професор, Директор Науково-дослідного інституту публічного права
<i>Мельник Роман Сергійович</i>	д.ю.н., професор, завідувач кафедри адміністративного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка
<i>Кузьменко Оксана Володимирівна</i>	д.ю.н., професор, заступник директора Юридичного інституту ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
<i>Армаш Надія Олексіївна</i>	д.ю.н., доцент, заступник директора Центру судової експертизи та експертних досліджень ДП «Інформаційні судові системи» Державної судової адміністрації України
<i>Глобенко Ігор Олександрович</i>	особа уповноважена здійснювати реєстраційні заходи

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
ЗАСІДАННЯ КРУГЛОГО СТОЛУ
«Адміністративне право України
Сучасний стан та перспективи розвитку»
(м. Київ, 30 травня 2019 р.)

ЗМІСТ

ГЕТЬМАН Є. А.

ПРИНЦИП ЗАКОННОСТІ У НОРМОТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ
ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ

ДЕМБІЦЬКА С. Л.

ПОТРЕБА В ОНОВЛЕННІ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО
АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

ЗИМА О. Т.

ЗАГАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО
АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

КОВАЛЕНКО Л. П.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО СИСТЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

РУСНАК Л. М.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ПРАВА НА ОХОРОНУ
ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

INESSA KOSTENKO

GLOBAL ADMINISTRATIVE LAW AND ITS INFLUENCE ON
NATIONAL LEGISLATION

LARYSA SOROKA

ADVANCED SPACE LAW

ГЕТЬМАН Є. А.

*головний науковий співробітник
відділу координації правових досліджень
Національної академії правових наук України,
доктор юридичних наук, професор*

ПРИНЦИП ЗАКОННОСТІ У НОРМОТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ

Органи виконавчої влади відіграють важливу роль у забезпеченні функціонування нашої держави. Будучи суб'єктами адміністративного права, носіями державно-владних повноважень, вони являють собою невід'ємну частину єдиної системи державної влади, суть якої полягає у практичній реалізації завдань і функцій, пов'язаних з організацією державного управління. При цьому, діючи відповідно до свого призначення, володіючи оперативною самостійністю, межі якої встановлюються закріпленою за ними компетенцією, вони здійснюють повсякденну діяльність виконавчого і розпорядчого характеру, пов'язану з організацією державного управління в економічній, соціально-культурній та адміністративно-політичній сфері. Однак незважаючи на значний вплив органів виконавчої влади на всі сфери суспільного розвитку, теоретичні питання принципів їх нормотворчої діяльності не знайшли належного обґрунтування в науковій літературі.

У сучасній цивілізованій і правовій державі нормотворчість має базуватися та будуватися на певних принципах, які розкривають особливості та характерні ознаки державної діяльності із створення, зміни та скасування нормативно-правових актів. У загальному енциклопедичному розумінні принципи – це «(франц. *principe*, від лат. *principium* – початок, основа) основні, найзагальніші, вихідні положення, засоби, правила, що визначають природу і соціальну сутність явища, його спрямованість і найсуттєвіші властивості [1, с. 633-634]. Принципам притаманна властивість абстрактного відображення закономірностей соціальної дійсності, що зумовлює їх особливу роль у структурі широкого кола явищ [2, с. 22].

Одним з основних загальновизнаних принципів є законність, що полягає у важливості дотримання процесу прийняття нормативно-правових актів уповноваженим органом, ієрархії нормативно-правових актів. Сутність даного принципу полягає в тому, що нормативно-правові акти слід приймати лише в межах компетенції, наданої суб'єктам нормотворчості законами, нормативними актами Президента, Кабінету Міністрів. При цьому нормативно-правові акти повинні відповідати міжнародно-правовим стандартам у сфері прав і свобод людини та

громадянина, Конституції України, нормативним актам вищих органів державної влади.

Зміст принципу законності стосується особливостей процедури створення, підготовки, прийняття, оприлюднення нормативно-правових актів, яка має здійснюватися в порядку суворо визначеному законодавством і лише суб'єктами правотворення в межах їх компетенції. Саме принцип законності означає, що нормативно-правові акти, які приймаються, не можуть суперечити Конституції, іншим законодавчим актам та порушувати інші принципи правотворчої (нормотворчої) діяльності. Знов прийняті нормативно-правові акти мають «гармонійно існувати та узгоджуватися, що виявляється шляхом чіткого знаходження» місця нормативно-правового акта в системі законодавства [3, с.90]².

В. П. Плавич і С. В. Плавич наголошують, що принцип законності правотворчої діяльності застосовується в широкому (як «відповідність правотворчості загальним конституційним принципам демократичної і правової держави ... закони і інші нормативно-правові акти не повинні суперечити духові конституційно встановлених прав і свобод людини і громадянина») та спеціальному (як дотримання правотворчої процедури (розробки, прийняття, оприлюднення) і ієрархії нормативно-правових актів) значенні [4, с. 84].

П. Кондик під принципом законності при підготовці актів Кабінету Міністрів (тобто нормотворчій діяльності органів виконавчої влади) пропонує розуміти «розроблення відповідно до компетенції Кабінету Міністрів України актів, які відповідають Конституції і законам України, актам Президента України. Принцип законності означає також дотримання встановленого порядку їх підготовки» [5].

Отже, враховуючи наведене вище, можна дійти висновку, що принцип законності є обов'язковим принципом нормотворчості органів виконавчої влади та виявляється в чотирьох моментах: 1) відповідність знов створюваних нормативно-правових актів Конституції і законам України; 2) прийняття нормативно-правових актів уповноваженими органами виконавчої влади в межах їх повноважень; 3) порядок прийняття нормативно-правового акта має бути суворо регламентований законодавством (на сьогодні в Україні, принцип законності в частині регламентації порядку створення нормативно-правових актів органами виконавчої влади в повній мірі не виконується та потребує вирішення, тобто прийняття відповідного нормативно-правового акта вищої юридичної сили - закону); 4) визначення і зайняття нормативно-правовим актом свого місця в ієрархії (системі) нормативно-правових актів.

---

² Чаплук О. І. Загальні та спеціальні принципи національної правотворчості: поняття, значення та види. – С. 90.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. – Х. : Право, 2016 – Т.3 : Загальна теорія права / редкол.: О.В. Петришин (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права імені В.М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. – 2017. – 952 с.
2. Смирнова Т. С. Форми реалізації громадянами права на участь у місцевому самоврядуванні за Конституцією України / Т. С. Смирнова // Право України. – 1998. – № 5. – С. 20-24.
3. Чаплюк О. І. Загальні та спеціальні принципи національної правотворчості: поняття, значення та види / О. І. Чаплюк // Часопис Київського університету права. – 2010. – №1. – С. 87-93.
4. Плавич В.П. Зasadничі принципи правотворчої діяльності як основа її ефективності / В.П. Плавич, С.В. Плавич // Альманах права. – 2012. – Вип. 3. – С. 83-87.
5. Кондик П. М. Рекомендації з підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс] / П. М. Кондик // Юридичний журнал. – 2004. № 11. – Режим доступу : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1465>

ДЕМБИЦЬКА С. Л.

кандидат юридичних наук, асистент кафедри цивільного права та процесу Навчально-наукового інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка»

ПОТРЕБА В ОНОВЛЕННІ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Адміністративне право є однією з провідних галузей вітчизняного права, як і кожна галузь, вона є вагомим за своїм значенням, проте жодна з інших галузей не є такою значною за обсягом, мобільною за змістовним наповненням. Фундаментальною галуззю права адміністративне право є тому, що воно «містить вихідні норми права, які регулюють первинні суспільні відносини, що представляють особливу значущість для інших галузей права і використовуються ними».

Адміністративне право традиційно вважається «управлінським правом». Або більш точно словами класика адміністративної думки початку ХХ століття – професора В.М.Гессен, який, відмежовуючи адміністративне право від державного (конституційного), вказував – «Адміністративне право є такою сферою державної діяльності, яка має

своїм предметом діяльність держави в сфері внутрішнього управління» [1, с.86].

Адміністративне право регулює важливі відносини, які мають принципове значення для громадян, їхніх об'єднань, а також держави. Коло таких відносин не є досконалим, воно змінюється від конкретних умов того або іншого стану розвитку суспільства [2, с.165].

Система вітчизняного адміністративного права у всі часи його існування не відрізнялася структурністю та логічністю побудови, що багато в чому було пов'язано з великою кількістю нормативно-правових норм. Система адміністративного права від часу перших спроб її визначення і до моменту отримання науково обґрунтованого вигляду пройшла історичний шлях в одне століття, упродовж якого вона, як складова частина вчення спочатку про поліцейське, а потім про адміністративне право, постійно підпадала під вплив різних наукових шкіл, через що періодично трансформувалася і набувала нових форм.

Адміністративне право України виникло в процесі виділення та подальшого розвитку з конституційного права сфери внутрішнього державного управління, куди вписалися норми поліцейського права, що відповідали вимогам правової держави (верховенству права й підпорядкуванню публічної адміністрації закону), та наповнюється в умовах сьогодення людиноцентристськими положеннями, заснованими на стандартах Європейського Союзу щодо публічного забезпечення прав і свобод людини та громадянина [3, с.27].

Характеризуючи адміністративне право як галузь права слід сказати наступне: по-перше, воно регулює не лише відносини державного управління, а й інші управлінські відносини. Їх сукупність утворює відносини публічного управління; по-друге, крім управлінських, до адміністративно-правових належать відносини, які виникають при здійсненні правосуддя у формі адміністративного судочинства. Це відносини відповідальності суб'єктів владних повноважень за неправомірні діяння; по-третє, у сфері адміністративного права залишаються відносини відповідальності за порушення встановлених правил – відносини адміністративної відповідальності; по-четверте, відносини реординації, які отримали назву «сервісних» відносин, і нарешті відносин публічних або адміністративних послуг [4, с.102].

Особливості адміністративно-правових норм:

- 1) в них закріплюються відносини по управлінню, державному контролю, нагляду, внутрішньо-організаційна діяльність;
- 2) метод впливу норм на суспільні відносини має, переважно імперативний характер;
- 3) виконання приписів норм гарантується державою за допомогою системи засобів організаційно-роз'яснювального та суспільно-примусового характеру;

4) системність норм адміністративного права [5, с.26].

Предмет сучасного адміністративного права охоплює не тільки публічно-управлінські відносини, а й інші типи суспільних відносин: відносини з приводу адміністративної відповідальності за проступки; відносини з приводу надання адміністративних послуг; адміністративно-договірні відносини та інші. Зважаючи на це, предмет адміністративного права можна визначити як регламентовані нормами адміністративного права суспільні відносини управлінського, сервісного, та договірного типу, які складаються у сфері функціонування органів публічної адміністрації, а також відносини з приводу застосування заходів адміністративного примусу [6, с.519].

Сучасний стан розвитку адміністративного законодавства України характеризується тим, що об'єктивна основа цього законодавства – власне галузь адміністративного права як найважливіша складова системи українського права перебуває у стані радикального переосмислення й оновлення [7, с.138].

Застарілість положень адміністративного законодавства, недосконалість механізмів взаємодії органів публічної адміністрації та їх системи в цілому робить надзвичайно важливим для України вирішення завдання з оновлення нормативної бази у цій сфері та пошук найбільш ефективних варіантів подолання існуючих проблем. Змінити існуюче становище і провести успішне реформування у цій галузі неможливо без створення нової адміністративно-правової доктрини, головне завдання якої – забезпечити спрямованість цієї галузі на пріоритет реалізації та захисту прав фізичних і юридичних осіб, забезпечення дотримання конституційних принципів у всіх без винятку сферах суспільного життя [8, с.34].

Стосовно аналізу якісної зміни предмета адміністративного права слід зазначити розширення його меж, обсягу та складу суб'єктів. Окрім так званих «класичних управлінських відносин», тобто тих суспільних відносин, які виникають під час здійснення правового регулювання економіки, підприємництва, управління у сфері соціально-культурної та адміністративно-політичної діяльності, його складовою є інститут «делегування державних повноважень», суспільні відносини, які виникають у зв'язку з організацією та діяльністю адміністративних судів, тобто у сфері адміністративної юстиції. Важливим і новим чинником предмета адміністративного права виступають суспільні відносини, пов'язані з наданням громадянам різноманітних державних управлінських послуг [9, с.6].

Оскільки адміністративне право є ключовою галуззю українського права, яке регулює зазначену діяльність, воно водночас виступає основним засобом юридичного супроводження процесу самої адміністративної реформи. Разом із тим українське адміністративне право

за своїм змістом не відповідає вимогам становлення й розвитку демократичної правової держави і саме тому потребує реформування. Слід наголосити, що проведення реформи адміністративного права не є суто українською потребою. Це – загальна закономірність сучасного не тільки пострадянського, а й загалом світового розвитку. Адміністративно-правовий режим стосунків органів держави з населенням повинен ґрунтуватися на вимозі беззаперечного визнання пріоритету прав людини, поваги до її законних інтересів, правомірних вимог та очікувань. Правовий стандарт відносин держави і людини повинен виходити зі сприйняття особи як такого суб'єкта, перед котрим державна влада відповідальна за свою діяльність [10, с.41].

Сьогодні для України настав такий час, коли положення доктрини можуть радикально розходитися із законодавством. Адже змінюється ідеологія держав, пріоритетними стають права і свободи людини, людина визнається головною соціальною цінністю. Таким чином, сьогодні перед українською наукою адміністративного права стоїть завдання якнайшвидше позбутися старих догм і стереотипів, активно вивчати іноземний досвід і сміливо пропонувати шляхи розв'язання суспільних проблем, а не займатися лише описуванням не завжди досконалого чинного законодавства [11, с.25].

Ми вважаємо, що адміністративне законодавство України потребує радикального оновлення, результатом якого має стати запровадження нової ідеології функціонування органів влади як діяльності щодо забезпечення реалізації прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб. Адміністративне право – найбільш об'ємна, мобільна, нестабільна й одна з найскладніших юридичних галузей. Його норми регулюють діяльність структур виконавчої влади, місцевого самоврядування, державних і недержавних підприємств, установ і організацій, їхній вплив постійно відчувають на собі конкретні люди. Немає такої галузі державного чи громадського життя, яка б не регулювала адміністративні правопорушення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Галуцько В.В. Предмет сучасного адміністративного права України. *Форум права*. 2010. №2. С.83-89.
2. Сиренков В.Ф. Апарат государственного управления: интересы и деятельность. Киев: Наук.думка, 1993. 165с.
3. Галуцько В.В. Адміністративне право України: навч.посібник: у 2т./ [В.В.Галуцько, В.І.Олефір, М.П.Пихтін та ін.]. Херсон: ПАТ «Херсонська міська друкарня», 2011. Т.1: Загальне адміністративне право. 320с.
4. Колпаков В.К. Адміністративно-правові відносини: поняття та види. *Юридичний електронний науковий журнал*. 2013. №1. С.101-105.

5. Дараганова Н.В. Адміністративне право України: навчальний посібник. К.: ВНЗ «Національна академія управління», 2013. 272с.
6. Гуржій Т.О. Сучасне уявлення про предмет адміністративного права. *Часопис Хмельницького університету управління та права. Університетські наукові записки*. 2012. №1 (41). С.516-519.
7. Авер'янов В.Б., Андрійко О.Ф., Полюхович В.І., Хорощак Н.В., Коваленко В.Л., Педько Ю.С. Проблеми розвитку адміністративного законодавства України. *Правова держава*. Вип.15., К., 2004. С.138-149.
8. Лютіков П. Предмет адміністративного права: аналіз адміністративно-правової доктрини 40-80-х років ХХ ст. *Юридична Україна*. №1 (121). 2013. С.34-41.
9. Адміністративне право України: Підручник / За заг.ред. акад.С.В.Ківалова. О.: Юрид.літ., 2003. 894с.
10. Поліщук В.Г. Людина і держава: нова ідеологія стосунків. *Актуальні проблеми державотворення в умовах адміністративної реформи: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м.Запоріжжя, 11-12 квітня 2003р.)*. Запоріжжя: Юридичний ін-т МВС України, 2003. С.40-45.
11. Коліушко І. Б. Адміністративна реформа і розвиток адміністративного права. *Українське адміністративне право: актуальні проблеми реформування: Збірник наукових праць*. Суми: ВВП «Мрія-1» ЛТД: Ініціатива, 2000. С.25-27.

ЗИМА О. Т.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного права Національного
юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

ЗАГАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Відмінності у сутності сфер, публічне адміністрування яких здійснюється, а також значна кількість авторів спеціального адміністративного права має призвести до того, що напрацьований матеріал буде збірником непов'язаних між собою складових, які можуть суперечити одна одній.

Для уникнення такого результату необхідно напрацювати єдиний підхід, модель, за якою має викладатись матеріал в усіх розділах (главах) підручника. Ця модель може бути різною, однак повинна спиратись на загальне адміністративне право, а то навіть ми його писали. Її слід зафіксувати і в одній з перших глав підручника детально описавши кожну складову та давши посилання на загальне адміністративне право.

Я свого часу використовував наступну модель, яку можу надати як приклад:

1. Сутність сфери, регулювання якої здійснюється.
2. Джерела права.
3. Система суб'єктів, що здійснюють адміністрування цієї сфери.
4. Компетенція основних суб'єктів публічного адміністрування.
5. Матеріальний аспект адміністрування (методи державного управління, які використовуються)
6. Процесуальний аспект адміністрування (адміністративна процедура в конкретній сфері)
7. Адміністративна відповідальність.

Зрозуміло, що нині вона потребує змін а можливо і повної заміни. Слід звернути увагу на адміністративні послуги, термін «методи державного управління» не використовується тощо, однак наполягаю на необхідності розробки і обов'язкового використання моделі викладення матеріалу.

КОВАЛЕНКО Л. П.

доктор юридичних наук, професор кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО СИСТЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Вчені-адміністративісти традиційно вже протягом досить тривалого часу вважають, що адміністративне право складається із Загальної, Особливої, Спеціальної частин³.

Загальна частина об'єднує норми, які регулюють :

- принципи адміністративного права;
- джерела адміністративного права
  - суб'єкти адміністративного права
- інструменти публічного адміністрування
- адміністративні послуги;
- адміністративні процедури тощо.

Особлива частина включає норми, які визначають засади правового становища підгалузей адміністративного права:

- службового права;
- адміністративно-деліктного права тощо.

---

³ Бандура С. О. Адміністративно-правові засади адміністративного права України та країн-учасниць ЄС (Греції, Болгарії, Іспанії, Румунії): порівняльно-правовий аналіз: дисертація. 2018. Київ. 216 с.

Останнім часом в адміністративно-правовій науковій та навчальній літературі виділяють додатково й Спеціальну частину, яка об'єднує норми, що регулюють публічне адміністрування в певній галузі (наприклад, публічне адміністрування культури, освіти та науки, оборони економіки тощо).

Окрім того, вітчизняні вчені-адміністративісти намагаються обґрунтувати із урахуванням зростання ролі і значення процедурної частини у предметі адміністративного права можливість розгляду системи адміністративного права як сукупності Загальної, Особливої та Спеціальної частин, однак за певного перегляду традиційного розуміння їх змісту, а саме: Загальна частина об'єднує положення, які визначають правовий статус суб'єктів адміністративного права, засади діяльності суб'єктів публічної адміністрації, адміністративну відповідальність, публічну службу, адміністративне оскарження тощо, Особлива – специфіку, засади адміністративно-процедурної діяльності суб'єктів публічного адміністрування. Спеціальна – положення щодо публічного адміністрування в окремих сферах суспільного життя.

У новітній вітчизняній адміністративно-правовій науці формуються пропозиції і щодо докорінного перегляду системи адміністративного права, виокремлення абсолютно нових елементів, перш за все із урахуванням зарубіжного досвіду⁴.

Зміст всіх частин взаємопов'язаний й становить єдине ціле. Окрім того, в науці адміністративного права його систему розглядають й у іншому аспекті - як сукупність:

- адміністративно-правових інститутів, тобто груп норм адміністративного права, які регулюють тісно взаємопов'язані однорідні суспільні відносини (наприклад, інститут адміністративного договору, інститут державної служби, інститут адміністративних послуг, інститут публічного адміністрування тощо);

- адміністративно-правових норм - конкретних формально-визначених загальнообов'язкових правил поведінки у сфері забезпечення органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування реалізації та захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, а також в процесі публічного (державного і самоврядного) адміністрування в сферах соціально-економічного й адміністративно-політичного розвитку та охорони громадського порядку.

На мою думку, необхідно до Особливої частини адміністративного права додати деякі підгалузі адміністративного права як сукупність правових норм, що регулюють суспільні відносини в певній сфері, котра

---

⁴ Галуцько В., Курило В., Короед Є. та ін. Адміністративне право України. Т. 1. Загальне адміністративне право: навчальний посібник. Херсон: Грінь Д.С., 2015. С. 23-24. 308 с.; Галуцько В., Курило В., Короед Є. та ін. Адміністративне право України. Т. 1. Загальне адміністративне право: навчальний посібник. Херсон: Грінь Д.С., 2015. С. 23-24.

виокремлюється в межах загального предмета адміністративного права. До таких підгалузей належать: митне право, міграційне право, медичне право, транспортне право, будівельне право, енергетичне право, поліцейське право, адміністративно-процедурне право тощо.

У свою чергу Спеціальне адміністративне право містить основні положення щодо сукупності адміністративно-правового регулювання публічного адміністрування в різних галузях на сучасному етапі, що об'єднані в систему загальними нормами адміністративного права.

РУСНАК Л. М.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри професійних та спеціальних правових дисциплін
юридичного факультету ПВНЗ «Буковинський університет»*

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ПРАВА НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

Медична діяльність є складною правовою категорією, оскільки включає різноманітну професійну діяльність з надання медичної допомоги, проведення медичних експертиз, медичних оглядів і санітарно-протиепідемічних (профілактичних) заходів і професійну діяльність, пов'язану з трансплантацією (пересадкою) органів і (чи) тканин, забір донорської крові і (чи) її компонентів у медичних цілях. Різноманітність видів діяльності в медичній сфері ускладнює визначення їх якості. Спори між лікарем і пацієнтом передусім лежать в площині якості медичної допомоги. Безумовно, законодавче встановлення порядків і стандартів медичної допомоги багато в чому допомагає врегулювати й вирішити конфлікт. Проте проблеми залишаються. На них накладаються і обмежені можливості медицини, і індивідуальні особливості організму пацієнта [1, с. 205].

В рамках впровадження реформи охорони здоров'я всі країни стикаються з неминучою проблемою – узгодити потреби в сфері охорони здоров'я та попит на медичні послуги з наявними ресурсами. Жодна країна в світі не може забезпечити всі можливі послуги для всіх громадян без обмежень у кількості. У ситуації з обмеженими ресурсами важливо визначити методи та процедуру встановлення пріоритетів. Україна є однією з останніх країн європейського регіону, яка розпочала запровадження гарантій держави в отриманні медичної допомоги. Це, поряд з іншими факторами, призводить до негативних наслідків для здоров'я пацієнтів, поганого фінансового захисту для пацієнтів та низького рівня доступу до деяких медичних послуг [2].

Відповідно до Статті 49 Конституції України медична допомога у державних та комунальних закладах охорони здоров'я надається

безоплатно. Конституційний суд в своєму рішенні від 29 травня 2002 року №1-13 / 2002 трактує це положення таким чином, що у державних та комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається всім громадянам незалежно від її обсягу. Безоплатність медичної допомоги тлумачиться як відсутності для всіх громадян обов'язку сплачувати за надану їм медичну допомогу як у момент, так і до чи після її отримання [2; 3; 4].

Таким чином, в Україні декларується доктрина безкоштовної медицини, за винятком обмеженого переліку «медичних послуг», які виходять за межі «медичної допомоги». На практиці існує неявний підхід до вирішення, які медичні послуги надаються у державних та комунальних медичних закладах безкоштовно. Ці послуги значно відрізняються за якістю та обсягом між регіонами та закладами, що призводить до нерівних можливостей в отриманні медичної допомоги [2].

У XXI столітті в сфері охорони здоров'я гаслами стали такі поняття, як якість, результати та цінність. Це відображає той факт, що у різних країнах світу зацікавлені особи у цьому секторі шукають інноваційні та економічно вигідні шляхи забезпечення смарт-охорони здоров'я – орієнтованого на потреби пацієнтів підходу з використанням сучасних технологій – як у стінах лікувальних закладів, так і поза ними [5].

У рамках медичної реформи в 2018 році в медичних закладах відбулися зміни які позитивно вплинули на відносини між пацієнтами та медичними працівниками, а саме:

I квартал. Автономізація медичних закладів первинної медичної допомоги (ПМД): амбулаторії, поліклініки. «Людською мовою» – це означає, що медичні заклади самостійно розпоряджаються отриманими від держави коштами і зацікавлені надавати більш якісні медичні послуги;

II квартал. Пацієнт обирає свого лікаря первинки, незалежно від місця реєстрації чи проживання (приписна кампанія);

III квартал. Заклади ПМД поступово переходять на контрактне фінансування з боку держави за принципом «гроші ходять за пацієнтом», при цьому, частково отримуючи кошти за старими умовами. Фінансування закладів вторинної і третинної ланки в 2018 році не змінилося [6].

В ідеалі початок впровадження цих змін означає, що: пацієнт сам вирішує, хто та де його буде лікувати (на первинній ланці), а надані йому медичні послуги буде повністю оплачено державою; медичні працівники мають умови праці та дохід відповідно до досвіду, професіоналізму та зацікавленості у здорових пацієнтах; медичні заклади отримують оплату від держави за якісно надані послуги, що покриває їхні видатки. При таких умовах мають залишитися в минулому хабарі, мізерні зарплати медиків, принизливі для людської гідності умови в лікарнях. У сільській місцевості з'являються нові амбулаторії та кваліфіковані лікарі, які матимуть автомобілі для пересування між селами. Це в ідеалі. А в реальності

законодавчі «вмикачі» натикаються на виклики та перешкоди, обійти які можливо лише об'єднавши людські, організаційні, інтелектуальні ресурси та за активної участі громадськості [6].

Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» від 19 жовтня 2017 р. № 2168-VIII, який визначає державні фінансові гарантії надання необхідних пацієнтам послуг з медичного обслуговування (медичних послуг) та лікарських засобів належної якості за рахунок коштів Державного бюджету України за програмою медичних гарантій [7].

Отже, незважаючи на наявні зараз конституційні гарантії, система охорони здоров'я сильно залежить від коштів пацієнтів: близько половини бюджету охорони здоров'я в Україні сплачують домогосподарства (ці витрати також називають «витратами з кишені»). В ситуації, коли пацієнтам доводиться самостійно сплачувати велику частку коштів на лікування, можуть виникати катастрофічні витрати на охорону здоров'я. Катастрофічні витрати – витрати домогосподарств, які суттєво впливають на економічне становище призводять до втрати активів, боргів. Програма медичних гарантій чітко визначила, що сплачується за рахунок бюджету, що оплачує сам пацієнт, а також які види медичних послуг покриватимуться з коштів бюджету [2].

Протягом багатьох років доходи у системі охорони здоров'я (як державних, так і приватних закладів) скорочуються, а їхня межа знижується. І, за очікуваннями, ця тенденція триватиме й далі, оскільки збільшення попиту, модернізація інфраструктури, а також терапевтичні досягнення і технологічний прогрес перевантажують і без цього обмежені фінансові ресурси. Як наслідок, збільшення витрат буде зумовлене старінням населення і зростанням його кількості, розширенням ринків, що розвиваються, клінічними та технічними досягненнями, а також збільшенням витрат на оплату праці. Хоча видатки на медичне обслуговування зростають, його доступність, як і страховий захист, залишається проблемою. Крім того, заклади охорони здоров'я співпрацюють між собою заради конкурентної переваги [5].

Нині реформа системи охорони здоров'я в Україні є соціально затребуваною. Тривалість життя в Україні найнижча серед країн ЄС, а також сусідніх країн. Цей показник красномовно свідчить про актуальність перегляду підходів до фінансування системи охорони здоров'я. Зокрема, мова йде про необхідність збільшення обсягів державного фінансування галузі принаймні до рівня, рекомендованого ВООЗ [8].

Фінансових ресурсів у сфері охорони здоров'я вкрай бракує. Вирішити наявну проблему тільки через реалізацію на практиці ухваленого Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» від 19 жовтня 2017 р. № 2168-VIII неможливо,

як і неможливо реалізувати усі інші задекларовані у ньому положення. Без відродження знищених вітчизняних виробничих підприємств та забезпечення високих темпів розвитку української економіки на інноваційній основі будь-які спроби реформувати сферу охорони здоров'я будуть марними [9, с. 146].

Крім браку фінансування, величезна проблема галузі це кадри. Система може функціонувати, коли є достатня кількість кваліфікованих фахівців. На сьогодні дефіцит лікарів в Україні сягає 25%. Серед практикуючих лікарів багато осіб пенсійного та перед пенсійного віку. Молодь намагається виїхати за кордон. Це вигідно європейським країнам, тому що там лікаря потрібно навчати 10 років, витрачаючи на це кошти. В європейських та інших розвинених країнах він отримує пристойні статки. В Україні лікар має працювати рік, щоб отримати стільки коштів, скільки за кордоном за місяць. До того ж українських лікарів заохочують працювати за кордоном. Іншими словами, країни ЄС, особливо Східної Європи, відчувають брак людського капіталу та вирішують цю проблему за рахунок країн, що розвиваються. Щодо України, то тут ситуація протилежна. Здається, що робиться усе можливе, щоб зменшити людський капітал. І в першу чергу через скорочення видатків на охорону здоров'я [8].

Таким чином, враховуючи проведення реформи охорони здоров'я в Україні, основними шляхами вдосконалення юридичної регламентації права на охорону здоров'я є:

1. Формування чіткої, детальної та ефективної програми медичних гарантій.
2. Значне збільшення обсягів державного фінансування у сфері охорони здоров'я.
3. Збільшення кадрового потенціалу у сфері медицини через проведення просвітницької роботи, науково-дослідної діяльності.
4. Термінове покращення інфраструктури сфери охорони здоров'я, оснащення медичних закладів.
5. Впровадження програм підтримки психічного здоров'я населення України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гордієнко Р. Л. Медіація та її роль у консалтинговій діяльності в сфері охорони здоров'я / Р. Л. Гордієнко // Часопис Київського університету права. – 2015. – № 3. – С. 202-205.
2. Програма медичних гарантій: впровадження в Україні. – Міністерство охорони здоров'я : офіційний веб-сайт. – 2018 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://moz.gov.ua/uploads/0/3798-programa_medicnih_garantij_vprovadzenna_v_ukraini.pdf
3. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 53 народних депутатів України щодо

офіційного тлумачення положення частини третьої статті 49 Конституції України «у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно» (справа про безоплатну медичну допомогу) від 29 травня 2002 року № 10-рп/2002. – Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – 2018 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-02>

4. Конституція України від 28 червня 1996 року. – Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

5. Перспективи у сфері охорони здоров'я в світі у 2018 році. Deloitte. – 2018 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/life-sciences-and-healthcare/articles/global-health-care-sector-outlook.html>

6. Що чекає на охорону здоров'я в Україні у 2018 році, або як з'їсти слона? БлогЛіга : інформаційний веб-портал. – 2018 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/badikov/5a5710b9dfdc5/>

7. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення : Закон України від 19.10.2017 № 2168-VIII. – Відомості Верховної Ради. – 2018. – № 5. – Ст. 31.

8. Головна проблема української медицини – це хронічне недофінансування. Аптека : інформаційний веб-портал. 2018 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apteka.ua/article/417331>

9. Солдатенко О. Сучасний стан правового регулювання фінансування сфери охорони здоров'я України / О. Солдатенко // Підприємництво, господарство і право. – 2018. – № 2. – С. 142-147.

INESSA KOSTENKO

*Candidate of Juridical Sciences (PhD),
Scientific Research Institute of State
Building and Local Government of
National Academy of Law Sciences of Ukraine,
Research scientist*

GLOBAL ADMINISTRATIVE LAW AND ITS INFLUENCE ON NATIONAL LEGISLATION

Speaking about the Global Administrative Law (GAL) we should highlight its concept at first. So, it aims at analyzing and explaining the changes which take place against the backdrop of globalization processes in the activities and interaction of international intergovernmental and non-governmental organizations, national states and private persons. The Institute of International Law and Justice of the Law School of New York University was

the founder of this concept at the beginning of the XXI century and sometime later the idea of global administrative law gained its popularity and integrated into the issue concerning the Europeanization of administrative law.

Views at the determination of the GAL are rather dynamic and based on the distinction the subject of regulation, the features of subjects as standard setting, and the application of the relevant rules. According to the definition proposed by B.Kingsbury (one of the founders of this concept) global administrative law is "a combination of the legal norms, principles and institutional rules apply to the administration process, which is carried out in ways affect not only the domestic law and the structures of the political power ... instead, the administration is carried out within the framework of the global administrative space, causing the blurring of national and international, public and private dimensions " [1].

In accordance to this definition, the emphasis is on the delineation of the boundaries between individual legal regimes, also we should highlight the preservation of certain administrative features of such administrative regimes in the sense of their orientation to the settlement public administration issues. So, what is the main goal of this process? This is necessary to resolve a number of issues in areas beyond the scope of competence and capabilities of an individual state. To date, such areas include international trade in goods and services, investment, transport, finance, ecology, technical standards, etc. International organizations created for cooperation in these areas actually create their own legal regimes which are independent of individual national states and at the same time actively associate national states in issues of public administration of the relevant spheres. Accordingly, to this, a diversification of the subjects of rule-making within the global framework appears. As a result, administrative law becomes in this aspect multipolar. "The emergence of multipolar administrative law causes problems with the theory of administrative law such as a separation between administrative law and the national state, a constant close interaction, a merger internal and international administrative law and administrative activity, dissolution of the public-private division." [2].

It is reasonable to highlight the term "global governance" as an important element of the concept of global law. It means certain set actors operating within the "global administrative space" and carry out certain administrative functions on a transnational basis equal. Actually, the main goal of global governance is the restriction of the power of nation-states through the obligatory participation of the modern state in the international system develops along with the world economy.

Investigating the issue of global administrative law it is also necessary to outline its subjects. These include the following: formal (intergovernmental) international organizations; transnational networks or other informal establishments of national regulatory authorities; hybrid public-private bodies; private bodies with regulatory functions; national regulatory authorities and

public officials acting in accordance with international agreements or under the auspices of international organizations, international networks or informal cooperation agreements. Such a composition of the subjects of global administration explains the replacement of emphasis from international to global administrative law.

The multipolarity of global administrative law, of course, creates some difficulties in formulating the general principles of legal regulation. But it should be noted the interesting approach of the Italian researcher S. Cassese in accordance to which common principles of global administrative law are: transparency, harmonization, equivalence, consultation and control procedures [3]. So, it would be reasonable to outline the main features of these principles.

Transparency, in this case, is considered as the duty of the public administration to explain the reasons for making those or other decisions. Harmonization means supporting and encouragement national public administrations in base their actions and decisions on international standards, guidelines, and recommendations. Equivalence is considered as an estimated category for the perception of public administration measures of each individual state as equivalent if the resulting level of protection or restrictions is the same as that of other interested parties. Consultations mean a way of interaction of public administrations of different countries in issues of coordination of interests. Moreover, the coordination of conflicting interests is considered separately as the coordination of collective public interests. Finally, the provisions concerning control procedures establish requirements for the availability and characteristics of national control procedures aimed at compliance with certain international obligations as certification rules, licensing, pre-shipment inspection, etc.

In conclusion, it can be noticed that there are a lot of objections to the concept of global administrative law and many scientists try to explain the modern processes in this area from the standpoint of the classical theory of international law. But in recent years the idea of global administrative law has become a holistic concept that can explain complex processes occur in public administration and administrative law and to some extent provide a forecast for their further development.

REFERENCES

1. Kingsbury B., Donaldson M. *Global Administrative Law*. Oxford Public International Law. Oxford University Press. 2015. URL: <http://opil.ouplaw.com>
2. Schill S. W. *Towards a Multipolar Administrative Law: A Theoretical Perspective Transnational Legal Approaches to Administrative Law: Conceptualizing Public Contracts in Globalization*. Jean Monnet Working Paper 05/13. New York University School of Law. 2013.

URL: https://www.researchgate.net/publication/332055381_Global_Administrative_Law_the_Key_Aspects_of_Conceptualizing

3. Cassese S. *Global Standards for National Administrative Procedure*. Law and Contemporary Problems. Vol. 68:109. 2005. P.109-126.

URL: <https://vdocuments.mx/revista-electrnica-cf-carr-de-malberg-r-teora-general-del-estado-fondo-de.html>

LARYSA SOROKA

*Ph.D. in Law, Associate Professor,
Scientific Institute of Public Law, Deputy
Director for scientific work,
Kyiv, Ukraine,*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6979-6049>

ADVANCED SPACE LAW

No one would deny the fact that space is incredibly beautiful.

At the same time, there is another attitude to space, i.e. this is a black abyss, a dreadful cold vacuum which is not very promising for a creature that abandoned the Earth.

What is indisputable is that space is fascinating.

There was no a single person on the Earth who, at least once in his life, did not wonder whether something existed in space.

A harmonious outer space contains a huge number of planets, galaxies and black holes full of undisclosed secrets.

Humanity's ascent into space and vigorous activity aimed at the practical study and use of outer space necessitated the objective need to develop and adopt special norms designed to resolve qualitatively new social relations arising from the space activities carried out by states. The rules were systematized within a relatively young branch of international public law - international space law.

Following the signing of the main international agreements establishing the legal regime of outer space and celestial bodies, as well as the norms prescribing the states their mutual responsibilities for the rescue of astronauts, the return of astronauts and space objects launched into outer space and the solution of other legal issues, the states begin to create their national space law system. To tell the truth, Ukraine is not an exception, since the law on space activity in the country has been in effect for almost ten years.

At the same time, the remaining differences in the approaches of different countries to space activities require a closer look at some aspects of this type of activity, including legal ones.

The rocket and space sector of industry has always been a huge source of pride for Ukrainians. It is very honorable to be a space-faring nation, because space exploration is a dedicated work for the benefit of all mankind. Therefore, participation in international space programs is not just a powerful realization of the national scientific potential, but also our moral duty to the present and future generation.

Although the financial capabilities of domestic cosmonautics currently do not allow manned interplanetary flights to be performed, the problems addressing the development of international cooperation and improvement of the existing legal framework are also of a great importance.

It is completely obvious that the state should not “leave” the space industry and the solution to the problems lies not in its rash denationalization, but in increasing the efficiency of public administration. At the same time, it is necessary to consider two aspects: administrative and financial. Effective administration is impossible in the absence of sufficient financial resources. Nevertheless, a large amount of financial resources will not allow to use them effectively in the absence of professional management.

In this respect, the analysis of contemporary problems regarding the legal regulation of administrative and financial relations in the field of space activity is relevant from a practical point of view. What is more, there is a continuing need for rigorous scientific research. In this connection, the Scientific Institute of Public Law created a platform for scientific discussions - Advanced Space Law journal.